

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejáratától balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 60 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 181.

Az ellenzék kedvtelése.

Arad, augusztus 4.

(K.) A nyári meleg napokban egy kis érdekességet kölcsönzendő az ellenzék újságok ismét hirdetik a Bánffy kabinet bukását s már meg is kapták a jövőbeni miniszter elnököt Szapáry Gyula gróf személyében.

Mivel az örökös miniszterelnöki állásukat még nem találták fel, ezeknek a jövődöléseknek meg van az a tulajdonságuk, hogy egyszer valamikor csak beütnek, a mikoris nagy öröm van azon, hogy ki írta azt meg legelőbb.

De nyugodt lehet ezekben a kormánybuktató hírekben utazó újság, hogy ha valamikor csakugyan be is fog végződni a Bánffy kabinet missziója, a mint az megtörtént minden előző kabinettel s valószínűleg meg fog történni az utóbb következőkkel is, ez a vég mostan még nincs oly közel, hogy az ellenzéknek oka legyen azon ujjongani.

Nem, a legkevesbé sem.

Elvégre komoly ok és összeütközések nélkül a kormány bukások meg nem történnek, legkevesbé nálunk, a hol a szabadelvű párt állandósága nem csak az országának, de az Ausztriával való kapcsolatnak is egyik első rangú érdeke.

Az a másfél év pedig, a melyet a Bánffy kabinet eltöltött, azt bizonyítja, hogy a nemzet többségének bizodalma épen úgy érdemes ezután is, mint a koronáéra.

Még az ellenzék sem tagadhatja el, hogy Bánffy Dezső a közállapotok bizonyos ziláltsága mellett vette át a kormányelnöki tárczát. Az egyházpolitikai viharok

javában dultak. A főrendiház a képviselőházzal szemben állott. Az egyházak elnyomásáról beszéltek s a hivek fanatizálva voltak. Előttünk volt az országos kiállítás, amelynek előmunkálatai késtek s az emberek fiaskótól tartottak. A millenáris ünnepségek előestélyén aggodalom fogott el, hogy a politikai ellentétek az ünnepélyek békés és ünnepélyes hangulatát megfogják rontani s a politikai harcok az állampolgárok társadalmi békéjét lehetlenné teszik.

A kormányzás ennyi szirtje között vezette Bánffy Dezső az államhajóját s vezette a béke és dicsőség földje felé.

A mi nem sikerült a Wekerle kabinetnek, az sikerült neki: az egyházpolitikai törvényeknek a főrendiházban való keresztülvitele. S sikerült a mi még ennél is fontosabb volt: e törvényeknek minden megrázkodtatás nélkül való életbeléptetése. Az ellenzék izgatás megtörtött a kormány valódi jóindulatán és békeszerető politikáján s az egyházak belátták, hogy több őszinteséggel eljárni, mint a hogy a Bánffy kormány az életbeléptetésnél eljár, nem lehet.

Epen ilyen siker kísérte a kormányt a millenáris ünnepségek és az országos kiállítás rendezése körül. A mit itt elért Magyarország, az nemcsak a kormánynak, hanem az egész nemzetnek világra szóló dicsőséget szerzett s Magyarország létezése, önállósága és tekintélye oly fényes bizonyítékot nyert a művelt világ előtt, a melyeket a diplomácia évtizedes munkájával sem tudott volna elérni.

S a mig ezekkel volt elfoglalva a kormány, módot talált a közigazgatási bíró-

ságról szóló törvény megalkotására, a közigazgatási reform és a vám és kereskedelmi szerződések előmunkálati megtételére is . . .

A mint látjuk ezekből épen ott van Bánffy, hogy a korona s a nemzet többsége neki hátat fordítson. Szegény ellenzék vészmadarak. Szánjuk vergődéseket, de csakugyan igen korán kezdtek károgni.

Goldis József programbeszéde. Goldis József görög-keleti román püspökhelynök, képviselőjelölt hétfőn mondotta el programbeszédét Magyar-Csékéu nagyszámu választóközönség előtt. A beszédnek érdekességet kölcsönöz egyrészt az az őszinte, hazafias érzés, amelynek Goldis, nemzetiségi volta dacára élénk kifejezést adott, másrészt pedig a szónok ama kijelentése, hogy ő testtel és lélekkel a szabadelvű párt hive. Különös elismeréssel szólott Tisza Kálmánról, a ki tizenöt éven keresztül belátással intette a haza sorsát s aki minden érdemeiért csak „odiumot” nyert jutalmul. Az a mérséklet, amelyet a szabadelvű párt három évtized óta kitartóan tanusit, a hazára nézve a legüdvösebb s eunélfogva — ugymond Goldis — amint eddig is, a szabadelvű párt elveit követte, követni fogja azokat a jövőben is.

A nemzetiségi kérdésről szólva mindenkélt hangsulyozza, hogy az ezredéves magyar államot, mely a legutóbbi ünnepek alatt a külföld csodálatát is főkeltette, nemcsak a szoroson vett magyarság alkotta meg, hanem az állam megalkotásához nem csekély mértékben járultak hozzá az „együttlakó különajku honfittársak” is. Az állam a különajku nemzetiségek dacára is megőrizte politikai egységét s az egyházpolitikai törvények életbeléptetésével, amelyek az állam nyelvének használatát teszik kötelezővé, az állam politikai egységét még inkább megszilárdította. Szónok kívánatosnak tartja, hogy az ál-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A Quarnero mellől.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: Szöllősi Zsigmond.

Napok óta nézem a osendes, nyugalmas tengert, s köröskörül a néma, kopár Karszt hegyeket, s szinte el is feledem, hogy ezeken kívül egy harmadik látni való is volna itt: a város, a mozgalmas, élénk, örökké lármás Fiume a — Quarnero gyöngye.

Hát gyöngy, az igaz. Csakkogy erősen beszorítva kagylójába, a mely pedig már nagyon kevésbé szép. Valóságos Procrustes ágyban fekszik ez a mi gyöngyünk, szent koronánk ez a „különválasztott” ékköve. Alig tenyérnyi föld az, mely a köröskörül levő hegyek alatt a Fium-árán innen neki jutott, s a mint egyet lép át a huszonöt lépés széles folyón, már Horvátországot éri, a mely pedig — furcsa de igaz — nem csak idegen de valósággal ellenséges terület is. Mit tehet hát egyebet ez az erőttől duzzadó osöp test, a mely addig sem nyújtózhatik, a meddig takarója elérne, — igyekszik széttörni a Procrustes ágyát s nő felfelé a hegyekre. Alig egy év

alatt egész új utcasorok épültek (csupa három — négy emeletes ház) az új kormányzó palota körül, mint új város a régi fölött. De mi lesz majd egy-két évtized múlva, ha majd sem a hegy, sem a tenger nem adhat többet testéből a növekvő életnek? — ez az a kérdés, a melyen a mi drága gyöngyünk jövője, sarkelik, ezen fordul meg, hogyan szakad ki kagylójából, s mi lesz belőle kivált akkor, ha a bosnyák és hercegovinai vasuti vonatok a Balkánt a dalmátkikötők egész sorával kötik majd össze, a melyek nem is tekintve azt az erős akna-munkát, mely kikötő városunk ellen szüntelenül folyik — kétségtelenül aunyival előnyösebb helyzetben lesznek, hogy sokkal közelebb érik a nyilt tengert.

Akaratlanul is ezek az aggodalmas gondolatok kelnek az emberben Fiume láttára: végtelenül nyomasztó érzés elnézni ezeket a szűk utcákat, egymásra épült házakat, s köröskörül a hegyeket, a melyek minő egy óriás kerítés szorítják az egész várost neki a tengernek, mintha visszantastaná, vissza akarnának szorítani minden távolról jövő forgalmat, minden idegent. Nem tudom miért, de az igaz életre hivatott kikötő várost szabadnak, nyiltnak, szélesnek képzelem, a mely mint

egy nagy csatornahálózat gyűjtője hívja magához az életet, amely valósággal szélesen kitarja karjait, hogy befogadja, magához ölelhesse a szép, nagy, végtelen tengert.

Ez hiányzik Fiuménak, s evvel szegődött a természet azoknak társává, a kik nem szüntek meg soha aknáikat a mi magyar kikötő város ellen. Es emberek ellen ha még oly hatalmasak is, lehet még a győzelem reményével harcolni, — de hogyan veszük majd fel a keztyűt abban a küzdelemben, a hol az ellenfél — a föld? . . .

Az az hogy nem is a föld, hanem csak a — kövek. Mert kő és kő itt köröskörül minden. A szemnek gyönyörűséges látvány végig a Karszton a pusata, örökké egyhangu és mégis örökké változatos sziklacsoportokat nézni s bárhogy is legyen, a Quarnero vidéke megragad a tengeren és lelket, agyat gyönyörködhet a szárazon mindenfelé, de felényire sem lenne szép enélkül a kopár szürkeség nélkül. Egy kicsit nagy az ára ennek a gyönyörűségünknek, az bizonyos, s minden jó fiumei csak elkeseredéssel beszél ma is a velenczések gazdálkodásáról, a kik valaha régen messze széles földön kiirtottak köröskörül minden erdőt, s lehetővé tették a borának

4. A nagymélt. kereskedelmi m. kir. Miniszterium intézvénye a kirakó országos vásár napjainak meghatározása tárgyában hozott közgyűlés határozatra.

5. Torda Aranyos vármegye közönségének a pénzügyminiszter ur ő méltóságához intézett felirat a földadó leszállítása tárgyában pártolás végett megküldetik.

6. Zolyom vármegye közönsége az állami anyakönyvnek vezetésénél életbe léptetett eljárás egyszerűsítése iránt a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

7. A tanács jelentése az angyal utca szabályozásával kapcsolatosan szükséges városi törzsvagyton szerzése és elidegenítése tárgyában.

8. U. az az aradi kereskedelmi és iparkamara részére a nagy körut és a Simonyiutca sarkán fekvő városi törzsvagyton képező 249 négyszög öl háztelek átengedése tárgyában.

9. U. az a szél utca szabályozásával kapcsolatosan a városi törzsvagyton képező terület elidegenítése tárgyában hozandó határozat iránt.

10. A polgármester előterjesztése egy üresedésbe jött rendőrhadnagy állás betöltése iránt.

11. A polgármester jelentése a titkos levéltárban őrzött szerződések és egyéb okmányoknak a levéltárban való elhelyezéséről.

12. A tanács jelentése a gabona vásári szabályrendelet módosítása iránt.

13. U. az a kereskedő tanoncz iskola bizottságnak jelentésére az 1895/96 iskolai évről.

14. U. az az aradi polg. lövész egyesület kérvényére a kiserdőnek és az ujonnan épült két hidnak elneveztetéséhez szükséges engedély megadása iránt.

15. Az aradi ág. hitv. ev. egyház kérvénye egy hitoktatot megillető fizetésnek a városi költségvetésbe való felvétele tárgyában.

Arad, 1896. augusztus hó 4-én.

Kiadta
INSTITUTORIS KALMÁN,
főjegyző.

IDOJÁRÁS.

Légyomás: reggel 7 órákor 761.5 milliméter, délután 2 órákor 760.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 21.0, délután 2 órákor C° + 29.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 2. délután 2 órákor DN. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az arcból 24 órában: 0 milliméter.

IDOJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 5. —

Változó felhőzet. Enyhe. Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Arad, augusztus 5.

Napirend:

Augusztus 5. Szerda. Róm. kath. naptár: Havi Boldogasszony. — Protestáns naptár: Havi Boldogasszony.

csak meghozza az egy szál szikiai virágot, a csenevész bokrot, a mely az égető napfényen vet egy kis árnyékot. — És annak az egy szál virágnak az illata édesebb, az az egy csöppnyi árnyék hűsebb, mint a délibábként bólogató babérrerdők árnya, s a virággrupok sokaságának illata oda alant a völgy ölén, a kék viz partján.

A kék viz . . . a tenger . . .

Erzem, tudom, komikus dolog lenne most — felfedeznem a tengert. És mégis a tengert ép úgy mint a szereimet mindenki fel kell hogy fedezze önön magának. A legszínesebb leírás, a legragyogóbb képek is aligha képesek csak sejtetni is, mi az egyik és mi a másik. Mert minden szerelem egy-egy külön világ és új és új mindig, mindennek a tenger is, — csak éppen kifejezni nem tudjuk azokat a gondolatokká nem érlelődött érzeteket, a melyek látára idegeinken végigrezzentek. A kép, a hangulat mindenikünkben egy-egy új, külön világ, s csak a szavak, a kifejezések, a melyekkel megértetni akarjuk a lelkünkön átvillant benyomásokat, azok a régiak, a kopottak. És a tengerről szólván kedvem volna kőrüben sóhajtani azokkal a tehetséges lírai poétákkal, a kik arról panaszkodnak, hogy nekik már csak a szerelem maradt, a

— Görög-keleti naptár (juliuss 24.): Krisztian. — A nap két 4 óra 45 perceskor, nyugszik 7 óra 25 perceskor. — A hold két — óra 19 perceskor, nyugszik 5 óra 57 perceskor.

Augusztus 8. Gyógyeszerész-egyesület aradi járásának gyűlése Aradon.

Augusztus 12. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Augusztus 16. Alsó Fehér-Körös ármentesítő társulat gyűlése Borosjenőn délelőtt 9 órákor.

Augusztus 18. Az amerikai szőlőtelep szövetségét közgyűlése délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában.

Augusztus 19. Jegyzőválasztás Borosbesesen.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szordán és szombatán 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 8.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.58, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— déiben (csak pénteken.) Tövis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Sóborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáiig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsúnapokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 1.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 8.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tövisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnepen, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 8.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Előkelő vendégeink.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Hieronymi Károly az agrárbank igazgatója tegnap már kora reggel utra keltek, hogy az országos szállóltvány telep családi telepét megzemléljék. A miniszter már első nap a legnagyobb érdeklődéssel tudakozódott a családi telep viszonyairól s nem egyszer fejezte ki, hogy igazán alig várja, saját szemével is láthatni a fiatal, de már is jelentékeny telepet. Tegnap délelőtt fél 8 órákor tehát kihajtott a telepre. Társaságában voltak: Hieronymi Károly, Fejér Miklós az országos szállóltványtelep igazgatója, Fábrián László főispán, Szathmáry Gyula alispán, Salacz Gyula polgármester, Sallott Domokos főkapitány, Véghe Aurél jószágigazgató, Vésárhelyi Béla az arad csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, Dobokay László miniszteri tanácsos, Solyomossy Lajos br. Bohus László báró és Wargha Imre a szállóltványtelep vezérigazgatója.

A miniszter a telepre kiérve, körülkocsizott egyszer, aztán leszállva hintójáró, egész közelről szemlélt meg mindent, közben érdeklődéssel hallgatva Wargha Imre felvilágosításait. Félóránál tovább időzött a telepen a miniszter, mikor pedig újra kocsiira szállott, legnagyobb megelégedését nyilvánította a látottak felett.

A családból a városba hajtattott a társaság s a miniszter egyenes kívánságára Fábrián László főispán megmutatta a város főbb épületeit, terveit, parkjait. Így a városi árvaházat, melynek viszonyairól melegen érdeklődött a miniszter, a létesítendő tisztviselő telepet, aztán a Baross-parkot, a városligetet, melyekről Darányi mind elismerőleg nyilatkozott.

11 óra volt már, mikor a társaság Fábrián László főispán lakására hajtattott, hol fényes ebéd várta őket.

Délután a fél három órai vonattal a miniszter kíséretével Barackára utazott, hogy az ottani szőlőtelepet megzemlélje. Nagy megelégedéssel vette itt is az igazgató felvilágosításait s nem egy hasznos utbaigazítást adott a telep további kezelésére és felvirágoztatására. Barackáról kocsiin Ménesre a vinczellérképezdebe hajtattott, hol a gyoroki szőlőoltvány telep részvénytársaság küldöttségét fogadta.

Este kedélyes vacsora volt a képezdeben, mely alatt a miniszter újlag kifejezte teljes megelégedését a látottak felett. 11 órákor jött vissza a társaság külön vonaton a városba s a „Fehér Kereszt”-be hajtattott vissza.

Ma reggel a 8 órai gyorsvonattal aztán vendégeink visszautaznak a fővárosba.

— Mennyibe kerül az állami anyakönyvvezetés? Az anyakönyvvezetés államosításának ellenzői legszívesebben azzal érvelnek, akárhányszor maig is, hogy az állami anyakönyvvezetés elviselhetetlen terheket ró a községek, melyek elvégre is — jegyzőjük lévén az anyakönyvvezető — mindent elkövetnek, hogy az anyakönyvvezetés gépezete fenn ne akadjon, ha mindjárt az anyagi tönk szélére jutnak is. Legalább a belügyi tárca költségvetési tárgyalása során nyargalt az ellenzék sokat ezen a vesszőparipán úgy, hogy utoljára is Perczel Dezső belügyminiszternek meg kellett ígérnie, hogy minél előbb részletes kimutatást fog terjeszteni a t. ház elé az állami anyakönyvvezetés okozta terhekről.

verseket ellenben érinték előlük régebb idők boldog kobzosai.

Magamba fojtom a szerelemittas dalt, a mely látodra két a szivemben ezer szint váltó szépséges asszonyom, bársonyos keblű tenger. Láng gyullott a szivemben a hogy először megismertelek és eltelt a szivem mondhatatlan melegség édes érzetével; szeretlek édes szép asszonyom, Adria és visszasír majd hozád a lelkem mindig, ha messze tőled, az Alföld városában nyugalomra vágyom; élelem villan színváltó szép szemed, a mely megigézett ártatlan, világos kékjével, titkos vágyakat keltett szenvedélyben égő, hullámokat verő sötét tekintetével, rabbá tett mélységes melegevel . . . Szeretlek téged szép asszonyom, Adria, mert te vagy a sziv, a gondolat, a szeretet és féltés, a nyugalom és béke. Titkos vágy visz, hajt feléd, osolnakomon ülve futok, futok utánad mind beljebb és beljebb, a merre gyönyörűséget ígérő, forró tekinteted hív és futnék így utánad forrongó szivvel, lankadatlan vágygyal az idők végeig. Valami így hív, hogy hagyjam el az ingó osolnakot, vessem magam a te ölelő két karodba, a te süppedő bársonyos szőnyegen haladjak odább a mig elérem ragyogó két szemed lágy dalt mormoló, ajakad és akkor o-

koljalak forrón elveszvéen az egyetlen igaz, mámorító, örök szerelem kéjében . . .

De nem nem! . . . futok a te lelked megéjtő csábitásod elől, halálos a te ölelésed, megrontja a földi ember életét. Bársonyos szőnyeged borzalmas mélységeket rejt és az ajkad, osókot ígérő, édes ajakad . . . Asszony vagy te is én szép szerelemem, örvény a te kebled, keserűség, kárhozat a osókod ára. Futok, futok előled.

Es mégis, ha rád gondolok, ha látom hogyan terülsz végig ágyadon csábitó lankadsággal és elnézem hogyan fodrozza, libegteti a szellő áttetsző, halványzöld ruhádat, látom körüléd a délszak ragyogását s mámortól faldokló tudóval szivom be a te virágod illatával elvegyült erős, kéjes lehelletet, csak megremeg a szivem elválni te tőled, elhagyni tégedet és érzem, hiszen tudom ainos szomorubb dolog, mint tőled távol élni, észak fiának lenni, a hol kisebb, szintelenebb minden, a hol üvegház csenevész senyvedés csak a te hazád viruló, tarkaszintű tenyészete . . .

Óh édes istenem, elkövethetél volna-e nagyobb kegyetlenséget, mint hogy — eszki-mót is teremtettél? . . .

Most folyik az adatok gyűjtése. Aradmegyében az aradi szolgabírói járásból folytak be eddig az összes jelentések. Annak megvilágítására, hogy mennyi igazság volt a részben is az ellenzék fajvesztékésében, álljanak itt a következő adatok. Legnagyobb volt az anyakönyvvezetés államosításával kapcsolatos kiadása Mondorlaknak, hol 400 frtot és Kurticsnak, hol 885 frtot költöttek el felszerelésekre és az irodai személyzet szaporítására. Ellenben Mácsa, Zsigmondháza és Szentleányfalva egy krajczárt sem irányozott elő e ozimen, míg a többiek a következő horribilis összegeket: Gyorok 61 frtot, Glogovác 50 frtot, Csicsér 40 frtot, Szabadhely 45 frtot, Kuvin 80 frt 45 krt, Uj-Panát 23 frt 25 krt, Fakert 15 frt 23 krt, Zimándujfalu 9 frt 5 krt és Zimándköz 8 frt 95 krt. Hát csakugyan igaza volna az ellenzéknek: az állam tönkresilányította a maga anyakönyveivel a községeket? Higyje aki akarja.

— Bogdán Virgil kerülete. A jószáshelyi kerületben, melyet ez idő szerint Bogdán Virgil dr. aradi ügyvéd képvisel a választók egy számba nem jöhető töredéke Hollak Imre volt körösbányai orsz. képviselő jelölése mellett foglal állást, míg egy-némelyek Trutia Péter nevét hosták a kerületben forgalomba, Hollak nemzeti párti, Trutia nemzetiségi. Ugy halljuk azonban, hogy az egész kombináció kárba vész, mert e két jelölt egyike sem hajlandó neki menni a biztos bukásnak s így előreláthatólag Bogdán Virgil dr. ellenjelölt nélkül fog ismét a jószáshelyi mandátumhoz jutni.

— Az aradvárosi adókvető bizottság folyó évi aug. hó 6-án délelőtt 9 órától kezdve a kafezőtők, kemenczekészítők, kéményseprők, kenyérszárók, képfaragók, kerékgyártók, kertészek, kézműves kereskedők, keztűs, kocsigyártók, kolbászkészítők, kosárfontók, kosztadó (élal-nező) és kovácsok III. osztályu kereseti adóját fogja megállapítani.

— Egy vízi társulat közgyűlése. Az alsó-fehér-körösi érmentesítő — és belvízszabályozó társulatot augusztus 16-ának reggeli 9 órájára rendkívüli közgyűlésre hívta össze Borosjenőbe Soly mosy Lajos báró társulati elnök. A közgyűlés egyedüli érdemleges tárgya a töltés-építéshez szükséges 100 ezer forintnyi kölcsön megszavazása és az annak felvételére vonatkozó módok megállapítása.

— Panasz egy orvos ellen. Berzováról az ottani körorvos Löw Mihály dr. ellen panaszos sorokat vettünk. Egy szegény paraszasszony férje nagyon megbetegedett és gyors orvosi segítségre volt szüksége. Elment a körorvoshoz, a ki azonban azt válaszolta neki, hogy csak kocsin megy el vele. A szegény asszony sirva mondta, hogy neki egy krajczár pénze sincs, de meg a ki lovas gazda van a községben, az mind a mezei munkával van elfoglalva, hát nem is szerezhetne fogatot. Az orvost ez meg nem hatotta és elkergette az uráért könyörgő szegény asszonyt, a kinek orvosi díjra valója sem volt, nem hogy kocsira.

— Pálmay Ilka hangversenye. Pálmay Ilka a hó 8-án kiállításán tartandó hangversenyén nem koncertteremben fog énekelni, füllesztő melegségben, hanem a szabadban, a közönség között s az obligát zongorakíséret helyett cigány fogja a dalait kísélni. Már készül egy esztráde, a mely kerekéken fog járni s egy huzzák majd különböző helyekre, élénkebb terekre, úgy hogy Pálmay Ilka minden megállásakor más és más publikumnak fog énekelni. Ot ilyen megállóhely lesz s így a programot is öt részre fogják beosztani. A Pálmay-hangverseny alkalmával a kiállítás területe is ki lesz világítva, de sokkal nagyobb mértékben és egészen más módszer szerint, mint eddig. A kivilágításához száz ezer lángot használnak s James Pain tűzijáték-mester legényei már hozzáfogtak a munkához.

— Egy jegyző öngyilkossága. Váratlan és elemorító esemény tartja izgalomban a biharmegyei Cséffa községet. Toperczer József körjegyző hétfőn délután fél egy órakor agyonlőtte magát. A mentésére sietett orvos csak a rögtön bekövetkezett halált konstatálhatta már. Az öngyilkosság annál meglepőbb, mert Toperczer József még a legutóbbi időkben is, legalább látszólag, igen jó viszonyok között élt, bár költsége, állásával, jövedelmével nem összehangzó luxuriosus életmódja az adósságok nyomasztó örvényébe sodorta és nagyon valószínű, hogy ez okozta bukását, öngyilkosságát. Kénytelen volt szorult helyzetében idegen pénzekhez nyulni, a melyek hivatalánál fogva reá voltak bízva. — Ugyanis Toperczer József kezelte az árva pénzeket, de a hivatalos vizsgálatokon kitűnt, hogy számadásai nincsenek rendben. Ennek következtében elrendelték a vizsgálatot, mely éppen most volt folyamatban, de a lejtőre jutott férfi nem akarta megvárni a reá névvel talán nagyon is lesújtó eredményt. Toperczer öngyilkossága által egy három gyermekből és egy odaadó hitvesből álló családot rabol meg fenntartójától, férjétől. Dr. Beöthy Pál cséffai főszolgabíró még az nap este utazott Nagyváradra, hogy az öngyilkosságról jelentést tegyen az alispánnak. Az öngyilkosság cséffán és környékén nagy szenzációt és megdöbbenést keltett. Az öngyilkosság okáról a legkülönbözőbb verziók keringenek. Hogy melyik ezek között az igazi, azt a hivatalos vizsgálat fogja hideríteni.

— A Marosba fullt. Szép Mátyás barackai lakos 12 éves Imre fia a napokban fürdés közben a Marosba fullt. Hullóját a községi réveszek fogták ki. A szerencsétlenül járt gyermek két kisebb testvérével ment el fürdőni, kik alig egy óra múlva lelkesedve szaladtak haza szüleikhez a lesújtó hírrel, hogy az Imre fiút elsodorta az ár.

— Brutális suhancok. Agriszól írja levelezők a következő felháborító esetet. Vasárnap este három suhanc üldözőbe vette egyik társát, hogy közös akarattal elverjék. Ez Horgo Pál telkére menekült, a hol a zajra a kutya ugyancsak ugatni kezdett. A kutyaugatás kicsalta a házból a gazdát is, a ki látva mi történik a portáján, védelmébe vette az üldözöttet. Erre a három siheder neki rontott és nagy agyba töbe verték, hogy eszméletlenül terült el. Sokáig nyísi maradt. Az előhívott orvos az elvert gazda életét is féltette nem sok reménnyel van felgyógyulásához. A csendőrség másnap értesülvén a bűntettéről, üldözőbe vette a tettéseket. Elfogatásukról nem ir levelezők.

— A kánikula, mint házassági akadály. A legalkalmatlanabb időben érte egy kis kellemeleenség B. A. fiatal vidéki gyárost, kinek tegnapi délután két órakor kellett volna esküvőjét tartania B. J. fővárosi vállalkozó szép leányával. A fiatal vőlegény alig egy órával az esküvő előtt szállodai lakásából lesietett az utcára, hogy némi apróságokat beszeressen. Az utcán a kánikulai nap forró heve, a lázas sietség, az érthető ingatottság annyira erőt vett rajta, hogy rosszul lett és eszméletlenül roskadt a kerepesi-ut aszfaltjára. Ily állapotban szállították be a mentők Markó-utcai laktanyájukra, a hol rövid idő múlva magához tért. A teljes számban összegyülekezett népszám ez alatt roppant türelmetlenséggel várta a késlekedő vőlegényt, a kiről senki hírt adni nem tudott. A menyasszony kínos remegéssel leste az óra mutatóját, mely már jóval túljárt a kitűzött időn. Itt-ott már gúnyos mosoly ült az arczokra, a rossz nyelvek már nem szokatlan anyagi differenciákról kezdtek suttogni, noha erről egyáltalán szó sem lehetett, mert a rokonság saját szemével látta a hosományt képviselő ropogós ezreket, melyeket az örömapa jóelőre leolvast az asztalra. Egyébiránt, a kik ismerték az örömapa jellemességét, kizártak tartottak minden ily természetű differenciát s a rejtélyes eltűnés oka ki is derült, de csak órák

multán, mikor a vőlegény bár kissé megviselve, de még eléggé használható karban előkerült. Így hát a lakodalom néhány óra eltéréssel ugyan, de annál jobb hangulatban mégis csak megesezt. A vőlegény bizonyára sokaig fogja megemlegetni a budapesti kánikulát.

— Főlfüggesztés. Nagy-Beoskerekről írják hogy Talapkovics Vazul kir. tanácsos pénzügyigazgató főlfüggesztette állásától Farnady István dr. ügyvéd pénzügyi fogalmazót, mivel az adókvetésnél, a hol, mint a pénzügyigazgatóság küldöttje működött, állítólag visszaéléseket követett el. Egyes birtokosok és kereskedők terhére ez évre sokkal kevesebb adót rőtt ki, mint a mennyi törvény értelmében terhelné őket. Felfüggesztését már ez eset előzménye is szükségessé tette, mert Szekulics István kumáni jegyző ellen elrendelt vizsgálat iratai Farnady dr. hivatalos irodájából hirtelen eltűntek s maig sem kerültek elő.

— Vigyázatlan kocsi. Beck János aradi kocsi legény dr. Groszmann Jakab szolgálatában állott. Tegnap délelőtt, mikor jéggel telt kocsijával meg akart fordulni, nem vette észre, hogy utánna vasrudakkal megakadt kocsiján, melyet a Wargá testvérek két tanoroca húzott, mire sem figyelme. A jegeskocsi a vigyázatlan fordulás folytán neki ment a talyigának, azt felelőttötte úgy, hogy a lezuhanó vasrudak a kocsis tengelyét eltörték. A káros szög e miatt feljelentette a vigyázatlan kocsist.

— Az orvosságok csöppjei. A betegek vagy ápolók eddig találmásra töltötték ki az orvosságok csöppjeit. Minthogy azonban felfedezték, hogy ily módon a csöppek a különböző nagysága miatt veszély is fordulhat elő, újabban az orvosságos üvegeket több helyen egyenlő nagyságú csövekkel látják el. A csövek szélessége szerint a csöppek sulya is változik 0.7 mm. szélességnél 13 milligramm, 1.40 mm-nél 26 milligramm, 1.5-nél 225 milligramm sulyu a csöpp. Legelőszérűbb 7 mm. átmérőjű üvegcsoveket alkalmazni, a midőn egy gramm folyadékra jutna a desztillált vízből 10, karbolvízből 15, tisztított szeszből 29, olajfaolajból 21, chloroformból 26, aetherből 41 csöpp. — Ezt a szabályozást a német gyógyszerészek most törvény által is biztosítani akarják.

— Uj segédek. De nehéz évek is azok a tanoncz évek, a várás, a sóvárgás a felszabadítás napja után kétszeresen nehézé teszik őket. De ha aztán eljött a várva-várt idő s a bizottság önelégült arccal ismeri el, hogy a segédjelölt immár bevált, van akkor öröm és boldogság, mert mégis csak nagy a különbség a tanoncz és segéd között. Tegnap délelőtt is két aradi tanonczot szabadítottak fel az iparhatósági megbízottak: Wagner Károlyt és Berger Lipótot. Mindketten derekasan kiállították a próbaéveket s ma már boldogan élvezik nehéz munkájuk gyümölcseit.

— Halál a sineken. Bonn Ferencz mesterlegény nem régen még az aradi waggonygyárban vígan dolgozott, tegnapi délután pedig Temesvárt öngyilkos lett elkeseredéssel vegyes hiúságból. Az esetről a következő értesítést kapjuk Temesvárról: Röviddel azelőtt, hogy az esti 8 óra 25 perczkor a józsefvárosi pályaudvarba érkező bázisai vonat a Dózsa-utca és a kiadódó-intézet közt fekvő vasuti átjáróhoz ért, Bonn Ferencz a vasuti vágányokra feküdt, még pedig úgy, hogy feje a baloldali sínre támaszkodott. A vonatvezetőnek nem volt többé ideje megállítani a vonatot és az a néhány ember, a ki tanuja volt a jelenetnek, a rövid távolságban elé robogó vonat elől nem vihették el a sineken fekvő embert. Mikor a nézők a szerencsétlenség színhelyére siettek, csupán egy élettelen hústömeget találtak a földön. Az öngyilkos feje lelógott a törzsről, koponyája teljesen szét volt zuzva és az agyveleje egészen kifrócsosent. Győrbi Zoltán józsefvárosi kapitány csakhamar több rendőrral megjelent a helyszínén és megállapította, hogy az öngyilkos Bonn Ferencz gépész-lakatos. A rendőri

nyomozások során megállapították a következőket: Bonn Ferencz azelőtt a resiozai vas-hámorban és utóbb az aradi waggongyárban mint lakatos volt alkalmazva. Harom hónap előtt anyjától megkapta 200 frtnyi örökségét és azóta kerülte a munkát. Bonn éjjel nappal a szorosmában ült és vig özimborákkal mulatott. A pénz csakhamar alaposan megfogyott és ekkor Bonn kezdte unni az életet. Hozzájárult még ehhez, hogy Bonn valamely szerencsétlen fogdágnak operáció következményeiben sokat szenvedett. Ismerősei előtt többször kijelentette a legutóbbi időkban, hogy meguntta az életét és a vonat elé dobja magát. Barátai azt hitték, hogy csak tréfál és nem beszélték le Bonnt a tervének végrehajtásáról. Bonn tegnap, vasárnap este a „zöld korszokhoz” címzett Hladek-féle erzsébetvárosi vendéglőben mulatott. Egyik pohár sört itta ki a másik után és figyelmeztetése nélkül a vendéglőben levő barátait és ismerőseit. Ugy nyolcz óra tájban eltávozott a helyiségből és elment a fennebb jelzett vasuti átjáróhoz, hol a leirt módon lelte halálát. Az öngyilkosnál két levelet találtak. Az egyik az anyjához van intézve; ebben kijelenti, hogy a betegsége kergette a halálba és kérte anyját, hogy sir kővé betétesse be az arczképét, ha dőlássá k az emerek, minő nyalka legény volt Bonn Ferencz. A másik levél Robb Károly aradi hidépítőmesterhez van intézve, kitől megható módon vesz búcsút és üdvözölve egykori munkástársait, kéri, hogy Aradon levő munkakönyvét küldjék meg emlékül az édes anyjának.

— **Tanulmányut.** Hoor Mór dr. a radi származásu műegyetemi magántanár a kultuszminisztérium ösztöndíjával külföldre utazott. Az akadémia is megbizta az elektrotechnikai kutatásokkal.

— **Az egyformák.** Az angol udvar a moszkvai koronásáson eredetileg a yorki herczeggel akarta magát képviseltetni. A mikor a pétervári rendőrminister ezt megtudta, azonnal kihalgatást kért a csártól s kijelentette, hogy a yorki herczeg megérkezése esetére nem vállal felelősséget a herczeg a csár biztonságáért.

— **Es miért?** kérdezte a csár.

— **Mert csak egy csár őrizhetek, de nem kettőt, volt a válasz.**

Es valóban oly nagy a hasonlatosság a csár és a yorki herczeg, Anglia jövődó trónörököse között, hogy a dán király is sokszor összetéveszti őket. Viktória angol királynőnek is van alteregója, egy koldusasszony, aki az ájtatosok előtt a templomajtot szokta nyitogatni. De nem csak a külső hasonlatosság van meg közöttük, hanem karuk is egészen összevág és ugyanabban az esztendőben jutottak özvegyeségre is. A velzi herczegnek két alteregója van. Az egyik gazdag kereskedő volt s egyszer az a röggessméje támadt, hogy ő az igazi velzi herczeg. Egy izben berontott a sandringhami palotába, az örök tisztelegtek, a szolgálak hajlongtak, az első komornyik pedig rémülve hátrált, mert az igazi velzi herczeg a paiotta másik részéből jött eléje. A gazdag kereskedő az örültek házába került s még ma is ott van. A herczeg másik alteregója egy katona, a kinek nagyatyja mechanikus volt Hannoverben s mindig II. Györggyal való rokonságáról beszélt. A velzi herczeg e hasonlatosság révén nagyon megszerette ezt az embert s annyira pártfogolta, hogy ma már eredesi rangot visel.

— **Halál egy hordó alatt.** Kisjenőről jelentik nekünk, hogy Czövek Imre simonyifalvai munkás András nevű kis gyermekét agyonütötte egy üres hordó. A fiu a hordó közelében játszadozott, midőn egy arra elhaladó szekér feldöntötte a hordót s ez magára alá temette a szegény gyermeket. A vigyázatlan szekereset vétkes gondatlanság miatt feljelentették a büntető bíróságnak.

— **Hat kis koporsó.** Oriási szerencsétlenség történt a napokban Tolnán. Több gyermek fürdeni ment a nagy forrásban a holt Dunaágba. A Dunának ez a része eddig is minden évben megkövetelte a maga áldozatait; de mert az idén még nem történt semmi baj, az eddigi szokásban volt felügyeletet ez évben lazán vették és így történhetett, hogy éppen ott több gyermek furdött minden ellenőrzés nélkül. — Sokáig vigán lubiczoltak a gyermekek a hívős hullámokban — mert a tolnai gyermek mind igen jó — mignem végre a kis Nagy Sárka, 8 leány egy

veszélyes forgóba jutva, jajveszékelné kezdett, mire a gyermekek egy része segítségére sietett, de mire odaértek, a leánykat már a hullámok elnyelték. Hanem az odasiatok közül is csakhamar eltűnt kettő a forgóban. A negyedik veszélyeztetett gyermek volt a hét éves Gyenei Jóska, ki szintén arra felé uszott és alámerült. Látna öcsöcsének veszedelmét, ennek fivére, a kilencz éves Ferencz hamar odauszott, hogy kimentse: de a szegény kis fiu annyira belekapaszkodott kis bátyjába, hogy az sem bírván mozdulni, magával vitte őt is mélységbe; ott is lelték halálukat. A kis hullákat másnap szedték ki a vízből s a lakosság nagy részvete mellett temették el.

— **A kokain használata ellen.** A touristák körében, a kik főleg a magas hegyek megmászásával elégitik ki sportzenvedélyüket, az utóbbi időben igen elterjedt a kokainnak, erősítő szernek használata. A kokaint a turisták pasztillák alakjában hordják magukkal és állítólag nagy sikerrel használják a fáradtság okozta idegtompultság elenyésztésére. Ennek a használatnak azonban alighanem véget vet az a cikk, a melyet az „Alpen” turisztikai szaklap hasábjain dr. Ficker a kokain élvezete ellen ír. A cikk igen hevesen elítéli a kokain használatát és figyelmezteti az azzal élőköt az okvetlen bekövetkező erőhanyatlásra és a cocainizmus veszélyeire. Együttal a kormányok intézkedéseit kéri a cocain árusításával járó visszaélések meggátolására.

— **Sertésvész 140 községben.** Krassó-Szörény vármegyében iszonyu gyorsan terjed el a sertésvész. Eddig száznegyven községben állapították meg; a vész még mindig terjedő félben van.

— **A kerékpár-sport számokban.** Öt esztendő előtt körülbelül 60,000 kerékpár készült és került eladásra Amerikában. Azóta ez az üzlet annyira fellendült, hogy szakértői számítás szerint 1895-ben 550,000 biciklit készítettek és adtak el. 1896-ban 825,000 darabot készítettek darabonként 80 dollár átlagos árban, az összes bevétel pedig körülbelül 66 millió dollár volt érték, hozzávehető ehhez mintegy 15 milliárdnyi dollár lámpára csengőtyükre stb. és több millió javításokra és ruházatra. Az egész összeg évenként körülbelül 100 millió dollárra rug. Es valóban az összes nagyvárosokban váltig panaszkodnak a bérkocsi- és ekvipázs-tulajdonosok, hogy a gazdag emberek több lovat tartanak, és kérnének kölcsön, ha a bicikli-sport ki nem szorította volna a lovagolást. A sétatokoszás iránti kedv is jelentékenyen csökkent. New-York egyik legnagyobb kocsielőző intézetének mérlegéből kitűnik, hogy bevételei a kerékpározás miatt az 1895-ik évben felükre csökkentek. A bicikli térhódítását a kocsigyárosok és nyergesek is egyformán sanylik. Általában a legkülönbözőbb nemű üzlevek tulajdonosai is mind panaszkodnak s panaszkodnak, ha teljes igazsága nincs is, minden bizonynyal indokolt alapja az, hogy az a 100 millió dollár, melyet évenként kerékpárra és a hozzá való öltözékekre költenek, más üzletágak bevételeit apasztja s így azoknak tetemes anyagi kárt jelent. Észak-Amerikában másképen áll a dolog. Ennek körülbelül 70 millió lakosa van, kik között alig 2 milliónak engedi meg helyzetét, és kedve a biciklizést. Ezeknek szükségletét, ha az 1895. és 1896. évekre csak 1,375,000 kerékpár gyártását és eladását számítottuk, ez a mennyiség bőven fedezi, oly bőven, hogy ha ez esztendőben nem is, jövőre bizonynyal nagy bukás fog bekövetkezni, mi által csaknem fele a gyárosoknak kénytelen lesz beszüntetni a munkát. Angliában hasonlóak a viszonyok. Valósággal szerencsének lehet mondani, hogy egyike a legnagyobb kerékpárgyáraknak, a coventrybeli Humbergyár július 17-én közel négyezernyi biciklikészletével a lángok martaléka lett. Hatszáz munkás meradt kenyér nélkül, bizonyos azonban, hogy a tűz nélküli is nemsokára erre a sorsra jutottak volna.

— **Arany kövezet** Arizona állam fővárosában, Prescottban, a szó igazi értelmében az utcán hever az arany. Ott ugyanis, mint most kitűnt, a gránit járdakövezet arany tartalmu. Minden tonnában átlag 16 shilling értékű arany és egy kevés ezüst van.

— **Adomány.** Pausewein Mária és Marianovits János a köztük felmerült peres ügyből kifolyólag 1 forintot adományoztak a városi árvaháznak. — Néhai Ottó

berg Vilmos ur ravatalára szánt koszorú megváltása fejében Ludwig Ferencz ur és neje 5 frtot adományoztak az „Israelitakiházassítóegyesület”-nek, mely nemes szívű adományért, az egyesület nevében, ez uton is hálás köszönetet mond Kohn S. N. elnök.

A madarak gyorsasága.

A madarak reptelések gyorsaságát nagyon sokan figyelték meg, de az egybegyűjtött adatok olyan különbözők, hogy teljességgel lehetetlen megállapítani egy közép-utat, a mit azután biztosa lehetne venni. Az utóbbi időben különösen sokat foglalkoztak a tudományos körök ezzel a kérdéssel. A „Ciel et Terre” című francia tudományos folyóiratban nemrég megjelent cikk azt mondja, hogy a madarak reptelési gyorsaságáról egybegyűjtött adatok legnagyobb része tulzott. Ilyen tulzott a Spallanzani számítása is, a ki azt állítja, hogy a házi fecske egy másodperc alatt 89 méter reptelési gyorsasággal halad. Ama kísérletek szerint, melyeket nemrég eszközöltek négy galambbal, melyek az utat Párisból Budapestre, körülbelül 1300 kilométert, négy nap alatt tették meg — a galambok gyorsasága egy másodperc alatt 51 méter.

Ezt az utóbbi számot megczafolja az az eredmény, melyet Verschuren Gusztáv antverpeni városi hivatalnok kísérlete ért el. Verschuren egy embernek, a ki Franciaországba Compiègnebe több kosár galambot vitt, egy fecskét adott, a melynek fészke az antverpeni vére házában volt. Compiègneből május 17-én reggel félnyolcz órakor boosátották el a galambokat a fecskével együtt. A fecske rögtön megtalálta a helyes irányt és villámgyorsan repült el észak felé. A galambok hosszabb ideig röpkedtek ide-oda, míg megtalálták és elrepültek a helyes irányban. A fecske 8 óra 38 perczkor érkezett meg Antwerpenbe és repült fészkebe.

Az első galambok csak déiben fél tizenkettőkor érkeztek meg Antwerpenbe, a hol már nagy léptömeg várta a szárnyas utasokat. A fecske tehát egy óra és 6 percz alatt tette meg az utat Compiègneből Antwerpenbe. Egy óra alatt 207 kilométert, egy másodperczben tehát 53 métert repült át, éppen háromszor annyit, mint a leggersabb gyorsvonat. A galambok egy óra alatt csak 57 kilométert tudnak röpülni, egy másodperc alatt tehát 15 métert. Ezek a számok után elképzelhető, hogy milyen gyors lehet a fecskék vándorlása, mert ha az előbb említett gyorsasággal haladnak, akkor egy fél napnyi idő sem kell nekik arra, hogy Belgiumból Észak-Afrikába jussanak. Keene is gyűjtött adatokat a galambok reptelésének gyorsaságáról s ezek az adatok teljesen megegyeznek a Verschuren által gyűjtöttekkel.

Kísérletei szerint ugyanis 320 galamb közül körülbelül a tizenkét százalék ért el egy másodperc alatt 18 méternyi gyorsaságot. 2914 fiatal galamb 16—17 méternyi gyorsaságot ért el egy másodperc alatt. Ezekkel szemben Rodenbach azt hiszi, hogy a galambok egy másodperc alatt 82 métert, sőt esetleg még többet is meg tudnak tenni, mert mint köztudomásu, a galambok sohasem reptelnek egyenesen, hanem mindig a levegő áramlatot követik, tehát girbe-görbe vonalat irnak le. Néhány hónapja a párisi „Petit Journal” Abevilleből Párisba galambversenyt rendezett. A 150 kilométer hosszú pályán a galambok egy másodperc alatt 21 méter gyorsaságot értek el. A galambok reptelésének gyorsaságát tehát másodperczenkint körülbelül 15 21 méternyre lehet tenni.

HYMEN.

Eljegyzés. Koch J., az európai szabátszatak városunkban is előnyösen ismert felfalálója, fojó hó 2-án eljegyezte Veigl Adélt, Veigl Izidor jószáshelyi kereskedő kedves és szép leányát.

Méhes Gáspár eljegyezte Hinneer Emília kisasszonyt.

Lindner Nándor temesvári községi tanító vasárnap vezette oltárhoz Leblanc Fülöp szentthuberti községi iskolai igazgató leányát, Amália kisasszonyt.

TANÜGY.

(—) A magyar zeneiskola X. évi értesítőjéből az 1896—96. tanévről. A Magyar Zeneiskola (Budapest, Váci-körút 16. sz.) a jelen tanévvel immár 10. évfolyamát fejezte be. Nem nagy zajjal, de annál nagyobb sikerrel munkálkodott azon eszme szolgálatában, melynek művelésére alakult. Tanításában vezérgondolat volt mindvégig: a klasszikus zene művelése mellett a nemzeti zene ápolása. S e gondolat, melylyel a zeneiskola kezdetben egyedül állott a zenei tanintézetek között, jelenleg már hódít és érvényesül mindenfelé. S épen ebben áll a Magyar zeneiskola nagy erkölcsi sikere. T a n a g y a g a u g y v a n m e g v á l o g a t v a, h o g y a k l a s s z i k u s n a g y m ű v e k m e l l e t t t é r j u t m i n d i g a m a g y a r s z e r z e m é n y e k n e k. A magyar szerzeményeket mindig fölvette programjába, sőt a Magyar Zeneiskola merete először megtenni azt is, a mit most már kezdenek utánózni, hogy teljesen magyar szerzeményekből álló hangversenyeket rendezett. Mindenki ismeri ma már a történelmi hangversenyeket, melyeket Káldy Gyula oly népszerűvé tett. Ezek is a Magyar Zeneiskolából indultak ki. Az intézet vezetői: Káldy Gyula elnök, Schnöller Lajos igazgató és dr. W e s z e l y Ö d ö n t i k k á r. T a n á r i k a r a k i v á l ó m a g y a r z e n e m ű v é s z e k b ű l á l l, kiknek képessége és tudása általánosan el van ismerve. Tiszteletbeli tanárok: id. Atrányi Kálmán, Bartalus István. R e n d e s t a n á r o k: Bárdosy Irén, Faludi Károly, Hochhalt Ferencz, Káldy Gyula, Késmárky Árpád, Kuliffay Izabella, Pichler Elemér, Schnöller Lajos, Waldmann Albert, dr. W e s z e l y Ö d ö n, Willmouth Bódog. E mellett a l e g o l c s ó b b f ő v á r o s i z e n e t a n i t ű z e t, (tandij: havi 4 frt.) a mivel szintén hozzá járult a magyar zene népszerűsítéséhez. Eddig már 1506 tanítványa volt az intézetnek s 77 nyilvános hangversenyt rendezett. E hangversenyeken az előadott 1028 szám közül 446 magyar szerzemény volt. Oly eredmények ezek, melyek megértetik, ha a figyelem a Magyar Zeneiskola felé fordul. A M a g y a r Z e n e i s k o l a e g y e l ő k é s z í t ő, 4 r e n d e s é s 3 k i m ű v e l é s i o s z t á l y b ű l á l l. E z e n f e l o s z t á s a s 3 o n g o r á r a é s h e g e d ű r e s z ű l. A t ö b b i t á r g y a k n á l a k ö r ű l m é n y e k h e z k é p e s t m ó d o s ű l. A z e l ő k é s z í t ő o s z t á l y b a o l y a n o k i s f e l v é t ű n e k, k i k s e m m i e l ő i s m e r t t e l n e m b i r n a k. G y a k o r l a t i t a n t á r g y a i: zongora, hegedű, mély hegedű, gordonka, fuvola, ozimbalom, magánének, szinpadra képzéssel, úgy az opera, mint az operett számára. E i m e l e t i é s m e l l é k t á r g y a k: zeneelmélet, karének, összhangzattan, zenetörténelem, általános paedagogia, zenetanítási módszertan, vers- és költészet, a magyar zene története és sajátosságai, kamarazene és zenekari játék. Beiratkozási díj a hangszerekre is, melyek a fentebbiekben elősorolva nincsenek, a mennyiben ha valamely hangszere 3 tanítvány jelentkezik, számukra külön tanfolyam nyittatik. Beiratási díj a zeneiskola előkészítő- és a négy rendes osztályba: 3 frt. Havi tandij: 4 frt. — Beiratási díj a kiművelési- és az énekosztályokba: 5 frt. Havi tandij: 7 frt. Fűtés és világításért egész évre 2 frt. fizetendő. — Kiváló tehetségtű szegény növendékek tandijkedvezményben, esetleg tandijmentességben részesülnek. A zenekarba előhaladottabb műkedvelők díjtanulmányvetetnek fel. Beiratkozás az 1896—97. tanévre folyó évi augusztus hó 27-én kezdődik a „Magyar Zeneiskola” Helyiségében: Váci-körút 16. sz., II. emelet, 52. ajtó, délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig. A rendes tanítás szeptember 5-én kezdődik.

(—) Az aradvárosi kereskedelmi akadémiában a német nyelvű szünidői tanfolyam megkezdődött. Kik abban résztvenni kívánnak, a hét végeig jelentkezhetnek az igazgatóságánál.

TÁVIRATOK.

A román király.

Budapest, augusztus 4. (Saját tud. táv.) Károly román király holnap augusztus 5-ikén reggel hét óra 40 perckor a keleti pályaudvaron Budapestre érkezik. A román király mindössze azonban csak egy órát fog itt tölteni s azután 8 óra 35 perckor tovább utazik Bécsbe.

A Nopcsa Diósi párbaj.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) A N o p c s a Elek báró operaházi kormánybiztos és Diósi Béla között felmerült lovagias ügyet ma délelőtt intézték el karddal. Nopcsának Gränzenstein államtitkár és Rácz örnagy, Diósinak Osejthej és Farkas hírlapírók voltak a segédei. Első verre nyak és csukló bandageal álltak ki. Nopcsa báró hevesen támadott s lapos vágást mért Diósi fejére, aki ezenközben megkarcolta Nopcsa arczát, jobb karját és mellét. Ezzel a párbaj véget ért, bár a felek folytatni akarták. A felek anélkül távoztak, hogy kibékültek volna.

Az idegenforgalom.

Budapest, aug. 4. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 16252 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 8064, a nyugati 7011, a délin 1174. Elutazott a fővárosból összesen 15330 ember. Es pedig a keleti pályaudvaron 7802, a nyugatin 6769, a délin 759

Galgóczy halála.

Nagy-Szeben, aug. 4. (Saj. tud. táv.) Galgóczy Tivadar, hadtestparancsnok, táborszernagy, ma hajnali fél 4 órakor meghalt.

A pécsi katasztrófa.

Pécs, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) A katasztrófa ötödik áldozata Lesnyik Mihályné ma halt meg. Őt sérült és az elégettek családtagjai kártérítési követelésel jelentkeztek az üzlettulajdonos ellen, kinek boltjában a mai takarításnál még nyolcz kiló lóport találtak, mely az oltásnál átázott. Több helyről a sebesültek részére nagyobb adományok érkeztek.

Vasuti szerencsétlenség.

Nagybecskerek, aug. 4. (Saj. tud. táv.) Szécsányon a javítás alatt levő vasuti hid egyáthaladó kocsit alatt leszakadt, két halálos és egy könnyű sebesülés történt.

Az albarónő bűnhődése.

Sopron, augusztus 4. (Saj. tud. távirata.) A soproni törvényszék két évi börtönrre ítélte Kisow Lujzát, ki ösz óta Sopronban telepedett meg s bárónőnek adta ki magát, holott valójában német színésznő s egy frankfurti bakter leánya, de szellemessége és előkelő modora révén, a legjobb társaságokban megfordult. Szállásadójától 500 forint értékű papirt ellopott és sok adósságot csinált. Az osztrák hatóság rég köröztette már. Mindent bevallott.

Stambulov sirja.

Sófia, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) Általános a nézet, hogy a S t a m b u l o v sirja ellen elkövetett merénylet bosszu műve. B e l c s e v gyilkosainak sirjain vasárnap gyászmise volt. A „Svoboda” hevesen megtámadta azokat, akik a requiemen részt vettek. Másnap a kivégzettek gyilkosának sirját megrongálták. Tegnap aztán ugyanezt tették Stambulov sirjával. — A vizsgálat kiderítette, hogy a sirt dinamittal rongálták meg. Gyanusitanak néhány fiatal embert, akikről állítólag tudják, hogy a dinamit hatásáról kísérletek révén igyekeztek meggyőződni.

A czár Franciaországban.

Páris, augusztus 4. (Saját tud. távirata.) Hir szerint Vichy-i hatóságokat hivatalosan értesítették, hogy az orosz csári pár december közepe táján oda fog érkezni.

REGÉNY CSARNOK.

Vasuton.

(Cramer holland novelláiból.)

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —
[9] Városey Malvina.
(Folytatás.)

Már-már azt hittük, hogy magunkra maradunk, midőn hirtelen kinyílt szakaszunk ajtaja s azon körülbelül 40 éves férfiú lépve be, némi izgás-mozgás után az öreg ur átel-lenében foglalt helyet.

Hölgyismerőseim kétségkívül szép férfiúnak találják volna új utitársunkat és pedig méltán, csak hogy neki önmagának volt arról leginkább tudomása.

Daczára élénk tekintetének és tiszta nagy barna szemének, úgy viselkedett, mintha nem látta jól, mert alig ült le, rögtön szemé elé plántálta lorgnját s minden tartózkodás nélkül kezdé szemlélgetni a hölgyeket, a szenvedő asszonyt ép úgy, mint a szöke leányt, az elsőt csak egy pillanatig, utóbbit azonban addig, míg az zavarában biborpirossá vált.

— Irtóztató meleg van ma! — mondá ezután lorgnját letéve és felváltva bennünket többi utitársait vőu felületes szemle alá. — Az ily borzasztó hőség mellett még kiállhatatlanabb város ez a Leiden. Ismerős Ön Leidenben, uram?

E kérdésére, melyet az öreg urhoz intézett, az kissé tartózkodva felelt, mire a szép férfiú levetvén kalapját, tetzelegve simitá féire tenyerével gyönyörű fekete hajfűrtéit és erősebb hangsulyival folytatá:

— Irtóztatóan unálatos, unalmas fészek! Ugyan mit talál fel benne az ember? Semmit, a mit élvezhetne! Egy idegen képtelen is ott maradni.

— Hát nem néste meg a világhírű muzeumot? — Kérdé az öreg ur balmivá. — Nő, szépen köszönöm! — mondá nevetve a szép idegen. — Ha bálványképet óhajtok látni, feleségemet, — ha mumiat, anyósomat — nézem meg és miféle különös dolgok léteznek még ezeken kívül a muzeumokban?

Kitömtött madarat eleget látni az utcán és borszeszbe mártott gyerekek! — no ezek után ugyan nem vágyódom, mert tudja meg kérem, egy fiú van Leidenben, a ki eleven testtel a tanulmányokba merült, ami körülbelől egyenlő azzal. De gyönyörű egy fizkő, mondhatom!

A vázlat, melyet ezután fiáról nyujtott, eléggé meggyőzött engem, hogy őt is gyönyörű fizkónak nevezték fiatal korában.

— Nem tudom, van-e önnek fia, uram, — folytatá a szép fiúnak szép apja a koránérett Samuka apjára függesztvén szeméit, — mert különben...

— Oh, igen, — szakitá félbe a kérdezőt, — itt van mindenem, az én...

— Nos akkor fel tudja ön fogni, — folytatá amaz anélkül, hogy Samu urfit egy tekintetre is méltatta volna, — hogy ha az ember gyermekét világgá bocsátja, finom körökben óhajtsa őt elhelyezni. Vagy nincs-e igazam?

Nem is kimélek fiamtól semmi költséget: szobája egy ozukrásznál van a tőtra vezető három ablakkal, az első emeleten, finom, aranyos kárpitozással ellátott burorzáttal; azt hiszem, ott bárkit fogadhat, még a miniszterek fiait is, vagy más efféle csodabog rakat! Halom is, hogy nagy vonzó erőtt gyakorol, környezetére, de hogy is ne? Van kidobni való pár aranya, az apja nem sajnálja tőle! Csak-hogy véleményem szerint tulságos félénk 18 éves korához képest, vagy jobban mondva bárgyu egy kissé. Ezt nem szeretem, uram; a fiúnak merésznek kell lennie. Mindig is mondom: minél kihívóbb természetű, annál életrevalóbb.

Az idős ur látható csodálkozással figyelt reá és álmélkodva intett igent; az ő mindene, Samuka, azonban szájtátva ült ott, úgy hogy egy hang se veszett árba reá nézve.

— A fiúnak világot kell látni és meg kell ismernie az életet, tartom én — folytatá a fáradhatatlan fecsegő — majd csak átalakítom a fiút, kit anyja kissé elkényeztetett. Ma is mulatságomra szolgál fiám esete. A mint délben egy kis utcában találkoztunk — nem tudom magam Leidenben jól tájékozni — a velünk szemben lévő divatárusnőtől egy csinos arczu, az előkelő körökhöz tartozó gyönyörű leányka lép ki. Az én fiam, mit gondol, mit

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Leopold Mór által bérelt ménesvolgyi 199^{1/2}/₁₁₀₀ hold föld bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 12 frt 51 kr. holdankint és évenként.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi augusztus hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

2744/896. tkvsz.

Hirdetmény.

Alólírt kir. tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Sikló község telekkönyvi tagosítás általi szabályozás következtében az 1889. évi 2579. számú L. M. szabályrendelet értelmében átalakítatnak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyeken az 1886. évi 29. és 1889. évi 33. és 1891. évi 16-ik t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítéssel kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Sikló községében 1896 augusztus hó 26-án d. e. 9 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytattni fog. Ennél fogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, az átírára az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. §. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedése kedvezményétől is elesnek, és végül:

4. Mindazok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kisjendi kir. bíróság tkvi hatóságtól, 1896. évi július hó 14-én.

Dr. Lázár
kir. albiró.

1068.

Egy a jegyzői teendőiben

jártas

egyén

évi 230 frt fizetés és a szokásos teljes ellátás mellett alólírott nál

alkalmazást nyerhet.

Taucz, 1896. aug. hó 2-án.

Nika,
jegyző.

1074

A nagyhalmágyi járás főszolgabrájától.

4466/1896. köz. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A pleskuczai körjegyzői lak kijavítására árlejtést hirdetek s az árlejtésnek a pleskuczai körjegyzői irodában leendő megejtésére határidőül f. évi augusztus hó 17. napjának d. e. 11 óráját tűzöm ki.

Az árlejtési feltételek a következők:

1. Árlejtési szándékozók a 3583 frt 84 kr. al elbírányzott kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban letenni tartoznak, mit a vállalkozó csak a munka felülvizsgálatát követő egy év múlva megejtendő utófelülvizsgálat után s annak eredményéhez képest vehet fel.

2. Vállalkozó az építési munka előhaladásához képest részlet fizetéseket igényelhet, ezek azonban a teljesített munka értékének $\frac{2}{3}$ -át felül nem multhatják.

3. A községek fentartják maguknak, hogy az építési anyagokat a költségvetésben felvett egység árak mellett előállíthassák s az építés helyszínére szállíthassák s hogy ugyancsak a költségvetés szerinti egység árak mellett az előbírányzott földmunkát közmunkaerővel, vagy más módon maguk végeztethessék.

4. Az árlejtés leütése után a létrejött jogügylet vállalkozóra azonnal kötelező, a községeknek azonban csak a képviselőtestület jóváhagyása után.

5. Az árlejtési jegyzőkönyv, szerződés, esetleg egyéb okmányok bélyegköltéseit, valamint a hirdetmény közzétételével felmerült költséget vállalkozó viseli.

6. Köteles a vállalkozó az építési munkát 1896. évi október hó végéig teljesen befejezni. E határidő be nem tartása esetén jogában áll a községeknek minden egyes napi késedelem után a vállalati összeg 10%-át kötbér címén visszatartani.

Az árlejtés egyéb feltételei a pleskuczai körjegyzői irodában, a terv és költségvetés pedig hivatalomban tekinthető meg.

Nagy-Halmágy, 1896. július 28.

Csukay Gyula,
főszolgabíró.

1076

1766/896. Ternovai jár. főszolgabírójától.

Hirdetmény.

Ternova községben az 50 frt évi fizetés és úgy nappal mint éjjel 40 kr. látogatási díjjal javadalmazott községi szülésznői állás betöltendő lévén, ezen állásnak választás utáni belöltésére folyó hó 14-ik napjának d. e. 9 órája Ternova község-házához kitűzetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint szülésznői oklevéllel és eddigi működésükről szóló okmányokkal felszerelt kérvényüket a választási napig hozzám beadják.

Ternova, 1896. augusztus 2.

Kállay,
főszolgabíró.

1075

As Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

16629/1896.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az aradi vízvezetési művek részvény-társasága a víz szolgáltatását 1896. évi augusztus hónap első napján megkezdte, és a víz szolgáltatását mind addig ingyenesen eszközli, még azt a szerződésnek megfelelőleg fogja szolgáltatni.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.

Arad. sz. kir. város polgármesterétől.

2008/1896. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Jozsefné sz. Kishalmy Klementina emlékezetére idb. Kishalmy Ferencz úr által tett alapítvány 4000 ftnyi tőkéjének 200 ftot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzlet berendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgári jótékony ndegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsű szorgalmas árvának vagy egy oly egyének, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett, s mint nagykorú lép házasságra vagy kezd üzletet, — kifognak adatni.

Azok tehát, kik ezen segélyt nyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1896. évi augusztus hó 17-éig benyújtsák.

Aradon, 1896. évi július hó 26-án.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester

16628/1896.

Hirdetmény.

Arad város területén az árnyékszéki ürüleknek, háztartási szenny vizeknek és az iparvállalatok szenny folyadékainak elvezetése céljából létesített Shone-rendszerű csatornázási művek használatba vételére, fentartására és üzemben tartására vonatkozólag a 9369—203/94. sz. a. alkotott és 49963/1894. sz. a. kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletnek 2. szakasza szerint. A csatornázás hálózatába eső már felépült vagy ezentul épülő házaknak a csatornázási mű utcai vezetékével megfelelőleg való összeköttetését a háztulajdonosok tartoznak a csatorna-mű megfelelő szakaszának elkészítése és használatba vétele után hat hónap alatt létesíteni. Ugyanezen idő alatt létesítendő a belső berendezések u. m. cloettek, kiöntők és pedig oly módon, hogy azokon át minden ürülek és szenny folyadék a Shone-féle rendszernek megfelelő módon, vagyis vízzel való öblítés által nyerjen levezetést.

Miután pedig a csatorna-mű teljesen elkészült és az 1896. évi augusztus hónap első napján használatba vétetik: felhívjuk a csatornázás hálózatába eső összes háztulajdonosokat, hogy házaiknak a csatorna-mű utcai vezetékével való összeköttetését és a belső berendezéseket is 1896. évi augusztus hónap első napjától számítandó hat hónap alatt multhatatlanul létesíttessék; mivel a szabályrendelet 3-ik szakasza szerint minden pocze-gödörnek azontulra való használata azonnal be fog szüntettetni. A hat hónap alatt a pocze-gödörök kitisztítandók és egészséges anyaggal betöltendő.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.

16081/1896.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminister úr 62730/1896. II. szám alatt kelt rendeletével közli azon módosítást, melylyel a közhasználatú törvényhatósági távbeszélő hálózatok létesítésének feltételeit megállapító 1893. évi 27457. szám alatt kiadott rendelet IV—15. és IV—16. pontjai menynyiben lettek megváltoztatva, vagyis, hogy az egyes előfizetők a posta-hivataltól a lakásukig vezető előfizetői vonalat mely feltételek alatt építhetik, fentarthatják, vagy átalakíthatják.

Ezen fenthivatolt rendelet jelen hirdetés száma alatt, Arad szab. kir. város levéltárában, az érdekeltek által, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.